

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на културата

Главен секретар

Изх. № 62-00-370
15.07.2024

ДО
Г-Н ИВАН ДИМИТРОВ
СДРУЖЕНИЕ „МУЗИКАУТОР“
ГР. СОФИЯ 1000
УЛ. „БУДАПЕЩА“ № 17 ет. 4

РЕШЕНИЕ

Подписаният Годор Керанов, главен секретар в Министерството на културата, на основание заповед № РД09-377/09.05.2023 г. на министъра на културата, разгледах заявление за достъп до обществена информация, вх. № 62-00-370/10.07.2024 г. от Сдружение „Музикаутор“, ЕИК 831005050, адрес гр. София, ул. „Будапеща“ № 17 ет. 4, musicautor.bg@musicautor.org, представлявано от Иван Димитров – изпълнителен директор. С подаденото заявление се изисква следната информация:

1. Какви анализи на прилагането на законодателството за авторските права са били направени в периода 01.01.2017 г. – 30.06.2024 г., поотделно за всяка година, и конкретно - на контролната дейност на инспекторите от Дирекция „Авторско право и сродните му права“ при МК във всеки един от използващите музика сектори: концерти, туристически и търговски обекти, радио- и телевизионно излъчване, предаване и препредаване, предлагане с електронен достъп, механично възпроизвеждане (дисководещи) и частно копиране (чл. 26 от ЗАПСП)?

2. Какви конкретни предложения за подобряване на средата в България въз основа на проверките от МК по т. 1 съдържат анализите на МК за всяка от годините от периода по т. 1 поотделно?

3. Какво развитие имат анализите по прилагането на законодателството за авторското право, стратегическите цели и краткосрочните програми относно политиката на МК в областта на културата в периода по т. 1, поотделно по години?

Заявителят желае да получи информацията на електронна поща musicautor.bg@musicautor.org.

В заявлението се твърди, че е налице надделяващ обществен интерес за прозрачност на държавния орган по смисъла на ЗДОИ.

С уведомление, изх. № 62-00-370/15.07.2024 г. на главния секретар на Министерство на културата на основание чл. 30, ал. 1 от ЗДОИ, срокът за отговор е удължен с оглед необходимостта от допълнително време за подготовка на информацията.

С оглед на гореизложеното и на основание чл. 28, ал. 2 от Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ)

РЕШИХ:

Предоставям достъп до следната информация:

По т. 1 – Министерството на културата и в частност специализираната дирекция „Авторско право и сродните му права“ не извършва анализи в отделни икономически сектори, а такива, насочени към подобряване на правоприлагането при осъществяването на контролната дейност и реализирането на административнонаказателната отговорност.

Ежегодно дирекция „Авторско право и сродните му права“ извършва наблюдение и отчита предизвикателства на контрола при неразрешено препредаване на телевизионни програми, както и на предизвикателства пред реализирането на административнонаказателна отговорност при неуредено разпространение в интернет. Периодично наблюдение се извършва и по повод вече изготвени анализи, с оглед евентуалното им допълване. Пример в това отношение е анализът на основанията за отмяна на наказателните постановления за публично изпълнение на музикални произведения и звукозаписи, изготвен през 2021 г.

Ежегодно се отчита изпълнението на индикаторите на контролната дейност в рамките на изпълняваната бюджетна програма, като същите се наблюдават с оглед постигането на предварително заложените цели. В контролната дейност тези индикатори се проследяват със статистиката на контролната дейност по ЗАПСП.

В посочения в запитването период са направени и следните конкретни наблюдения и анализи, имащи отношение към предмета на запитването:

През 2023 г.

Анализ във връзка с прекратяването на извънредния контрол върху уреждането на права в „Сценични изкуства“

Политика във връзка с делото пред СЕС С-265/19 (т.нар. RAAP case) - осъвременяване

Възможности за разширяване на обхвата на използването на т.нар. „осиротели произведения“ по см. на ЗАПСП

Някои аспекти, свързани с излъчването на българската „филмова класика“, а именно игралните филми, създадени по времето на държавното филмопроизводство (преди 1993 г.), в програмите на ефирните телевизии с национален обхват (в процес на разработка).

Авторското право в контекста на развитието на „изкуствения интелект“

През 2022 г.

Основания за отмяна на наказателните постановления за публично изпълнение на музикални произведения и звукозаписи – допълнително наблюдение върху анализ от 2021 г.

Утвърждаване на стратегия за прилагане на института на „маловажен случай“ в административнонаказателното производство по Закона за авторското право и сродните му права

Условия за образуване на административнонаказателни производства по реда на чл. 36, ал. 2 ЗАНН

* Анализ на условията за образуване на административнонаказателно производство по реда на чл. 36, ал. 2 от Закона за административните нарушения и наказания /ЗАНН/ - без приложен акт за установяване на административно нарушение

наказания /ЗАНН/ - без приложен акт за установяване на административно нарушение /АУАН/, с цел законосъобразното провеждане от дирекция „Авторско право и сродните му права“ на контролната дейност по спазване на Закона за авторското право и сродните му права /ЗАПСП/ при получаване на прокурорски постановления за прекратяване на наказателно производство и отказ да се образува досъдебно производство за извършени престъпления срещу авторските и сродните им права.

Инициатива на дирекция АПСП за консултации относно процедурата за утвърждаване на тарифи на организациите за колективно управление на права

Политика във връзка с делото пред СЕС C-265/19 (т.нар. RAAP case)

* Анализ на постановеното на 8 септември 2020 г. от Съда на Европейския съюз (СЕС) решение по дело C-265/19, което дава задължително за всички държави членки на Европейския съюз тълкуване на разпоредбата на чл. 8, параграф 2 от Директива 2006/115/ЕО на Европейския парламент и Съвета от 12 декември 2006 година за правото на отдаване под наем и в заем, както и за някои права, свързани с авторското право в областта на интелектуалната собственост, като я разглежда в светлината на Договора за изпълненията и звукозаписите на Световната организация за интелектуална собственост (WPPT).

През 2021 г.

Основания за отмяна на наказателните постановления за публично изпълнение на музикални произведения и звукозаписи

* Специализиран анализ, който разглежда най-често срещаните аргументи, изтъквани от съдилищата при отмяната на наказателни постановления, издавани за използване чрез публично изпълнение на запис на музикални произведения и звукозаписи без разрешението на правноносителите

Анализ и обосноваване на искане за тълкувателно решение от колегиите във ВАС

* Административнонаказващият орган по ЗАПСП приема и поддържа становището, че изпълнителното деяние носи признаците на хомогенност и еднократност, поради което отхвърля тезата на някои съдебни състави, че използването на всяко музикално произведение съставлява самостоятелно основание за ангажиране на отговорността на нарушителя.

Наблюдения относно недостатъци на уредбата на медиацията по чл. 94р, ал. 4 ЗАПСП

През 2020 г.

Наблюдения върху:

Предизвикателства пред реализирането на административнонаказателната отговорност при неуредено разпространение на телевизионни програми

Предизвикателства пред реализирането на административнонаказателна отговорност при неуредено разпространение в интернет

Наблюдение върху преговорите между Сдружение „Филмаутор“ и БАККО, с оглед изявяване на недостатъците на уредбата на медиацията по чл. 94р, ал. 4 ЗАПСП

Права на авторите на музикални видеоклипове

* По жалба на режисьори на музикални видеоклипове относно неизплащане на възнаграждения при вторично използване на техни произведения, от Дирекция „Авторско право и сродните му права“ е извършена проверка като е изготвен анализ на причините за съществуващия проблем. Официално становище на дирекцията е споделено с жалбоподателите. Проведени са и няколко срещи с тях в присъствието на представители на Сдружение „Филмаутор“, управляващо правата на тази категория автори, една от които – с участието на министъра на културата.

На режисьорите на музикални видеоклипове са препоръчани възможни начини за преодоляване на съществуващите проблемни зони при уреждането и упражняването на техните права. Конкретни ангажименти са постигнати и от Сдружение „Филмаутор“.

По т. 2 и т. 3:

На базата на наблюденията и анализите на ефективността на административното наказване по ЗАПСП, дирекция „Авторско право и сродните му права“ предприема инициативи и активни мерки, чийто съвкупен ефект следва да подобри показателите на контрола, успешната защита на наказателните постановления в Съда, ефективността на контролните дейности, устойчивостта на средата на уреждане на авторски и сродни права, както и удовлетвореността на правноносителите от дейността на Министерството на културата. В предметната област на защитаването, комплексът от инициативи и мерки включва следното:

Актуализиране на алгоритмите на контролната дейност

Анализът на основанията за отмяна на наказателните постановления за публично изпълнение на музикални произведения и звукозаписи е взет предвид при извършването на проверки с предмет неразрешено използване на музикални произведения, записани изпълнения и звукозаписи. С нарочна заповед е допуснато разпознаването на съответните звукозаписи със специализираните музикални приложения Shazam (Шазам) и/или SoundHound (Саундхаунд), като длъжностните лица могат да извършват съпоставка на резултатите от разпознаването с платформа за споделяне на музикално и видео съдържание. В тази връзка на длъжностните лица са предоставени и служебни мобилни устройства с интернет връзка.

С оглед практиката в защитната теза на нарушителите да се атакуват резултатите от това разпознаване, като твърдят че софтуера разпознава други произведения със сходна тоналност, хармонична структура и ритмика, или заради използвани предварително изготвени семпли, бийт-ове и акордови прогресии, налични в предлаганите свободно на пазара музикални софтуери и библиотеки със звуци, бе взето решение алгоритъмът на контрола да се допълни с изискване към инспекторите в рамките на едно музикално изпълнение да осъществяват двойно засичане/разпознаване през 30 секунди. Проследяване на съдебната практика показва, че този факт се отчита от Съда като допълнителна гаранция за точно разпознаване на произведенията.

„Служебно връчване“ на книгата по административнонаказателните производства

Книжката се връчват „служебно“ след иницирана промяна в ЗАПСП. За преодоляване на проблема, след анализ на дирекция АПСП, бе ангажиран Съветът за защита на интелектуалната собственост. Със законовата промяна бе предложена улеснена процедура за връчване на актовете за установяване на административни нарушения и на наказателните постановления по Закона за авторското право и сродните му права. Новата процедура не позволява на нарушителите да саботират административнонаказателните производства като избягват връчването на предвидените в ЗАНН книга.

Действие на „Стратегията за маловажност“

Наблюденията и анализите на основанията за отмяна на наказателните постановления за публично изпълнение на музикални произведения и звукозаписи установиха няколко основни вида основания в отменителните решения на Съда, като в преобладаващата част от случаите ставаше въпрос за неправилна съдебна практика, която до голяма степен е придобила регионален характер. Специфични основания бяха установени както следва:

- По отношение на разпознаването на музикалните произведения чрез специализираните приложения SoundHound и Shazam.

- Постановена от Съда „недоказаност“ на акта на „публично изпълнение“ на основата на погрешното схващане, че публичното изпълнение на запис предполага държането лично от нарушителя на някакъв материален носител, където да е поместен този запис – флаш памет, CD, DVD, харддиск или друг технически носител на информация, каквито не се прилагат по административнонаказателните производства за използване чрез публично изпълнение на запис.

- Маловажност на случая с оглед многобройни или изключителни смекчаващи отговорността обстоятелства. Нашето заключение бе, че във всички тези случаи съдилищата смесват критериите от значение за индивидуализация на административната санкция (смекчаващи и отегчаващи отговорността на нарушителя обстоятелства) и тези от значение за преценка дали случаят е типичен, или маловажен, предвид което неоснователно сочат в решенията си, че са били налице предпоставките за прилагане на чл. 28 ЗАНН. Сред многобройните смекчаващи отговорността обстоятелства като най-често срещани бяха посочени:

- о Нарушението е извършено за първи път;
- о Нарушителят е реагирал своевременно и е предприел незабавни постъпки за отстраняване на нарушението чрез сключване на договор за публично изпълнение с конкретното дружество за колективно управление на права.

- о Със сключения договор за публично изпълнение дружеството е поело задължение за компенсационно възнаграждение за използването на обектите на закрила.

- о Липса на данни разпоредбата на чл.28 от ЗАНН вече да е прилагана по отношение на санкционираното лице, като не се установява същото да е бил санкционирано за други извършени административни нарушения по ЗАПСИ;

- о Наличие на ограничен брой места за посетители в проверявания обект;
- о Незаконосъобразност на акта във връзка с неспазване на разпоредбата на чл. 18 ЗАНН, която изисква да бъдат наложени отделни наказания на лице, което е извършило няколко нарушения. В мотивите си съдилищата посочват, че обект на авторското право е всяко произведение на литературата, изкуството и науката, което е резултат на творческа дейност и е изразено по какъвто и да е начин и в каквато и да е обективна форма, като музикални произведения, поради което при установяване от проверяващите на няколко отделни музикални произведения са налице самостоятелни основания за възникване на административнонаказателна отговорност.

Във връзка с практиката на Съда да постановява „маловажност“ и да отменя издадените от административния орган наказателни постановления за „публично изпълнение“ на музикални произведения и звукозаписи, дирекция „Авторско право и сродните му права“ въведе „Стратегия за прилагане на института на „маловажен случай“ в административнонаказателното производство по Закона за авторското право и сродните му права“.

Стратегията преобрази контролната дейност, като в съответствие със ЗАНН в много от случаите административнонаказващият орган „предупреждава“ нарушителите, вместо да налага предвидената в ЗАПСИ имуществена санкция. Като изключително смекчаващо обстоятелство при воденето на административнонаказателните производства по ЗАПСИ и основен критерий за квалифициране на нарушението като „маловажен случай“ от страна на наказващия орган, бе прието сключването на договор с правноносителя или представляващата го организация за колективно управление на права за получаване правата за публично изпълнение, непосредствено след извършената проверка, при която е установено публично изпълнение на произведения или звукозаписи.

По този начин се постига позитивен ефект в полза и на двете страни в административно-наказателното производство, като от една страна се редуцират рисковете от воденето на съдебни дела с предизвестен негативен резултат спрямо Министерство на културата, по-конкретно присъждане на разписки за адвокат, а от друга страна – облекчава се положението на нарушителите, които реално са уредили взаимоотношенията си със съответния правноносител, макар и впоследствие.

□ **Установяване на постоянна практика на съдилищата при прилагането на чл. 97, ал. 1, т. 5, пр. 1 ЗАПСИ във връзка с чл. 18 ЗАНН**

След анализ на множество съдебни решения на различни административни съдилища, явяващи се касационна инстанция по съответните административнонаказателни производства, се установи, че се е формирала противоречива съдебна практика при тълкуването и прилагането на чл. 97, ал. 1, т. 5, пр. 1 ЗАПСИ във връзка с чл. 18 ЗАНН. Една част от съдебните състави приемат, че при използването на повече от едно музикално произведение се осъществяват съставите на съответния брой административни нарушения, докато друга част от тях приемат, че нарушението на закона се изразява в публичното изпълнение на запис без разрешение и за съставомерността на деянието е без значение броя на използваните произведения. В основата на противоречивата практика е тълкуването на връзката между императивната разпоредба на чл. 18 ЗАНН, която установява правилото, че когато с едно деяние са извършени няколко административни нарушения или едно и също лице е извършило няколко отделни нарушения, наложените наказания се изтърпяват поотделно за всяко едно от тях, и административно-наказателната разпоредба на чл. 97, ал. 1, т. 5, пр. 1 ЗАПСИ, в чиито текст се използва понятието „произведения“.

Постановеното по делото Тълкувателно постановление № 1 от 19.03.2024 г. приема, че: „Който в нарушение на Закона за авторското право и сродните му права използва чрез публично изпълнение на запис повече от едно музикално произведение, включително и когато използването е без необходимото по закон съгласие, извършва едно административно нарушение по чл. 97, ал. 1, т. 5 от ЗАПСИ и разпоредбата на чл. 18 от ЗАНН не намира приложение при квалификацията на деянието.“

□ **Законосъобразно провеждане на административнонаказателните производства при образуване на административнонаказателни производства по реда на чл. 36, ал. 2 ЗАНН**

През 2022 г. беше проучена съдебна практика с цел разглеждане условията за образуване на административнонаказателно производство по реда на чл. 36, ал. 2 от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН) – без приложен акт за установяване на административно нарушение (АУАН), с цел законосъобразното провеждане от дирекция „Авторско право и сродните му права“ на контролната дейност по спазване на Закона за авторското право и сродните му права (ЗАПСИ) при получаване на прокурорски постановления за прекратяване на наказателно производство и отказ да се образува досъдебно производство за извършени престъпления срещу авторските и сродните им права.

Разпоредбата на чл. 36, ал. 2 ЗАНН въвежда изключение от общия принцип за образуване на административнонаказателното производство със съставянето на АУАН и установява хипотезите, в които производството по налагане на административно наказание може да започне и да се развие без съставяне на акт по смисъла на чл. 36, ал. 1 ЗАНН. Разпоредбата на чл. 36, ал. 2 ЗАНН касае случаите на образувано и прекратено от съда или прокуратурата производство за деяние, представляващо престъпление, или отказ на прокурора да образува наказателно производство за такова деяние и препращане преписката на административнонаказващия орган /АНО/ по компетентност за извършване на преценка дали е налице административно нарушение.

Анализът показва, че приложимостта на чл. 36, ал. 2 ЗАНН не се обуславя единствено от наличието на препратено прекратено от съда или прокурора производство или отказ на прокурора да образува наказателно производство. Производството може да бъде образувано по реда на чл. 36, ал. 2 ЗАНН и да се развие законосъобразно само когато препратените от наказващия орган материали са достатъчни, за да очертаят по несъмнен и категоричен начин фактите и обстоятелствата, относими към предмета на доказване в административнонаказателното производство. За да послужи за надлежно образуване на административнонаказателното производство, актът по чл. 36, ал. 2 ЗАНН следва да съдържа мотиви, описание на обективните и субективните признаци на вмененото деяние и точната му правна квалификация, както и основанието за прекратяване или отказ за образуване на производството. В случай че някой от тези елементи липсва или ако наказващият орган прецени, че някои факти не са доказани, или прецени, че е осъществен друг състав на административно нарушение, наказващият орган следва да укаже да бъде съставен акт за установяване на административно нарушение. При липса на идентичност в предмета на препратеното и административнонаказателното производство по субект или обект на посегателството, не е налице предпоставката на чл. 36, ал. 2 ЗАНН за издаване на НП, без преди това да е съставен акт за установяване на административно нарушение. Обратното не кореспондира с основния принцип на процеса за осигуряване правото на защита на нарушителя – чл. 84 ЗАНН, вр. Чл. 15 НПК. В този смисъл е и постоянната съдебна практика.

Важно е да се отбележи, че хипотезите на образуване на административнонаказателно производство по реда на чл. 36, ал. 2 ЗАНН са относими към реализацията на административнонаказателната отговорност на физическите лица, не и на едноличните търговци и юридическите лица (обр. Решение № 263 от 10.11.2021г. по к а.н.д. 213/2021г. на АС –Шумен), тъй като посочените в тази разпоредба актове, заместващи акта за установяване на административно нарушение, касаят търсенето на наказателна отговорност, която може да бъде носена само от физически лица.

□ ***Инициатива за връчване на книжа по административнонаказателните производства чрез Системата за сигурно електронно връчване***

Във връзка с разработвана Концепция за регулаторната политика на Република България в изпълнение на мярка 20.2.4. от Програмата за управление на Република България, Министерството на културата предложи да се обмисли възприемане на политика по постепенно включване в поддържаната от Министерство на електронното управление Система за сигурно електронно връчване (ССЕВ) на всички субекти, ползващи административни услуги и/или чиято дейност подлежи на регулация, в т.ч. чрез уведомителни, разрешителни или лицензионни режими.

Наблюденията на дирекция „Авторско право и сродните му права“ демонстрират, че въпреки предвидената в ЗАПСП улеснена процедура за връчване на книгата по административнонаказателните производства, е необходимостта санкционираното лице да получи най-малко поканата за съставяне на Акт за установяване на административно нарушение, което би било гаранция, че същият е наясно, че срещу него се образува административнонаказателно производство. Укриването от страна на нарушителите, обаче, включва съзнателно неполучаване на изпращаните от административния орган писма дори във фазата на проверка. Това обстоятелство застрашава успешната съдебна защита по издадените от министъра на културата наказателни постановления за нарушения на ЗАПСП. Зачестяват случаите, в които наказателни постановления по ЗАПСП се отменят именно при оспорване на факта на получаването на писмото-покана или други книжа, свързани с административнонаказателното производство.

Очакваме постепенното включване в ССЕВ на субектите, ползващи административни услуги и/или чиято дейност подлежи на регулация, да осигури възможност за връчване на книжа на всички ползватели в секторите Туризъм и Телекомуникации.

Други инициативи:

Подобряване на позицията на ОКУП при защитата на правата

Подобряването на защитата на авторското право и сродните му права е свързано и с насърчаването на колективната защита на правата. В тази връзка, политика на Министерството на културата е да се отстранят всички пречки организациите за колективно управление на права да осъществяват ефективна защита на управляваните от тях права, като постепенно генералната превенция се измести от административния надзор към колективната авторско-правна защита, осъществявана по гражданскоправен път.

Водена от горното разбиране, след активна координация с ОКУП, дирекцията инициира изменението в чл. 95в, ал. 2 ЗАПСП, с които се улеснява предявяването на искове от страна на организациите за колективно управление на права.

Информирание на ползвателите

Постигането на добра информираност сред ползвателите по отношение на принципите и начините на уреждане на съответните права, е възприетият от дирекция „Авторско право и сродните му права“ инструмент за преодоляване на евентуалната неосведоменост на ползвателите по отношение на техните задължения и пазарните възможности за уреждане на права.

Публикуването на информационни материали позволи при отговорите на въпроси на заинтересовани лица и организации, същите да бъдат насочвани именно към подробни и прецизно поднесени отговори. Информацията и съветите относно начините за уреждане на правата целят също така избягване на недоразумения или въвеждане на ползвателите в заблуждение от недобросъвестни търговци с права.

Инициативата на дирекция „Авторско право и сродните му права“ да постига по-добра информираност на заинтересованите лица чрез разработването и оповестяването на „електронни брошури“ коренно промени средата.

На вниманието на заинтересованите лица и организации са представени следните информационни материали, поясняващи законовите положения при уреждането на авторски и сродни на авторските права:

- „Авторски и сродни права в хотели и ресторанти“
- „Озвучаване на търговски обекти с музика“
- „Авторски права в Сценични изкуства“
- „Данъчно облагане на авторските вознаграждения“
- „Права на авторите и изпълнителите на музикални и музикално-драматични произведения, при линейно и нелинейно използване в интернет“

Информационният материал „Права на авторите и изпълнителите на музикални и музикално-драматични произведения, при линейно и нелинейно използване в интернет“ бе създаден през 2023 г, като е посветен на обсъждането на сценичните институти с публиката в онлайн среда. Обясняват се понятията за линейно и нелинейно гледане в интернет. Отговаря се и на въпроси за уреждането на права на артистите-изпълнители, чиито изпълнения се ползват по различен от обичайния за сцена начин.

През 2023 г. бе обновен информационният материал, посветен на уреждането на права в Сценични изкуства. По предложение на Българската асоциация на музикалните продуценти разясненията по уреждането на съответните права бяха разширени с

посочването на необходимостта от отстъпване на права не само за синхронизация, но и за евентуалната преработка на съответните музикални произведения.

За да улесни запознаването с начините на уреждане на права при публично изпълнение на музикални звукозаписи, дирекцията поръча и разпространява специализирани картички с QR-код, които насочват ползвателите към брошурата относно уреждането на права при озвучаването на търговски обекти с музика. Такива картички се раздават при извършване на проверки в т.ч. за постигане на пълна яснота по отношение на предмета на извършвания контрол.

На основание чл. 34, ал. 3 от Закона за достъп до обществена информация, настоящото решение да се изпрати на заявителя на посочения електронен адрес.

Настоящото Решение подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс, в 14-дневен срок от съобщаването му, пред Административен съд София - град.

С уважение,
Тодор Керанов
Главен секретар

